

BESLUT

DATUM: 2025-12-10
AVDELNING: Avdelningen för penningpolitik/forskningsenheten
DIARIENUMMER: 2025-01498
HANTERINGSKLASS: Ö P P E N

En forskningsagenda för Riksbanken

Riksbankens beslut

Riksbanken fastställer forskningsagenda i enlighet med bilaga.

Skälen för beslutet

Enligt 1 kap. 10 § lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank får Riksbanken bedriva och ekonomiskt bidra till forskning som har betydelse för myndighetens verksamhet.

Syftet med forskningsverksamheten på Riksbanken är att bibehålla och utveckla analytisk spetskompetens inom Riksbankens verksamhetsområden för att ge ett vetenskapligt underlag till Riksbankens policybeslut. De övergripande målen för forskningsverksamheten är att bedriva forskning av hög internationell standard; bidra till policyavdelningarnas och direktionens verksamhet; bidra till kompetensutveckling på Riksbanken; och vara en länk mellan Riksbanken och den akademiska världen.

Vid den externa utvärderingen av forskningsverksamheten 2024/25 rekommenderades att Riksbanken skulle ta fram en forskningsagenda, som ett verktyg för att öka integrationen mellan forsknings- och policyverksamheten på Riksbanken. Riksbankens direktion gav därför forskningschefen i uppdrag att lägga fram en forskningsagenda för beslut av direktionen, efter beredning med berörda avdelningar och Riksbankens ledningsgrupp.

En forskningsagenda för Riksbanken är ett lämpligt sätt att sprida information om den forskning som bedrivs på Riksbanken, samt att förbättra integrationen mellan forsknings- och policyverksamheten på Riksbanken. I forskningsagendan ingår fyra forskningsområden av betydelse för Riksbankens verksamhet.

Beslutet har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Aino Bunge samt vice riksbankscheferna Per Jansson och Anna Seim) efter föredragning av forskningschefen Ulf Söderström.

Bilaga: Riksbankens forskningsagenda

I forskningsagendan ingår fyra forskningsområden av betydelse för Riksbankens verksamhet.

De fyra områdena är

1. Nya utmaningar inom pengar, bankväsende och betalningar
2. Den penningpolitiska transmissionsmekanismen under mikroskopet
3. Strukturella omställningar: arbetsmarknad, demografi och den gröna ekonomin
4. Penningpolitik, finanspolitik och finansiell stabilitetspolitik i samverkan

Gemensamt för samtliga områden är att analysen bedrivs med moderna metoder (inklusive artificiell intelligens), nya datakällor (inklusive mikrodata och ostrukturerade datamängder) och med perspektiv som är relevanta för svensk ekonomi (bland annat analys för en öppen ekonomi).

Nya utmaningar inom pengar, bankväsende och betalningar

Den tekniska utveckling som har skett under senare år förändrar snabbt de finansiella marknaderna. Inom området *Nya utmaningar inom pengar, bankväsende och betalningar* utforskar vi hur förändringar inom det finansiella systemet påverkar motståndskraften hos banker, finansiella marknader och betalningsmarknaden.

Detta område inkluderar forskning kring

- Digitala betalningsmedel, finansiell sårbarhet och internationella spridningseffekter
- Risker och möjligheter från förändringar i finansiell intermediering
- Utmaningar för implementeringen av penningpolitiken
- Lärdomar från ekonomisk historia om pengar, bankväsende och betalningar i Sverige och utomlands

Den penningpolitiska transmissionsmekanismen under mikroskopet

En ständigt återkommande fråga inom makroekonomi är hur den penningpolitiska transmissionsmekanismen fungerar i praktiken. Vår förmåga att besvara denna fråga har förbättrats drastiskt under senare år, tack vare nya högkvalitativa mikrodata och mer kraftfulla datorer och beräkningsmetoder. Arbetet inom området *Den penningpolitiska transmissionsmekanismen under mikroskopet* utnyttjar mikrodata och modeller med heterogena agenter för att undersöka de makroekonomiska grunderna för den penningpolitiska transmissionsmekanismen och deras makroekonomiska konsekvenser.

Detta område inkluderar forskning kring

- Penningpolitisk transmission med heterogena agenter
- De heterogena effekterna av penningpolitik på hushåll, företag och banker
- Förväntningsbildning och prissättningsbeteende

Strukturella omställningar: arbetsmarknad, demografi och den gröna ekonomin

Befolkningen åldras, födelsetalen sjunker och tekniken utvecklas i snabb takt; samtidigt sker en övergång till en grön ekonomi. Vi analyserar de makroekonomiska och finansiella konsekvenserna av dessa strukturella förändringar inom området *Strukturella omställningar: arbetsmarknad, demografi och den gröna ekonomin*, med hjälp av både aggregerade data och mikrodata på hushålls- och företagsnivå.

Detta område inkluderar forskning kring

- Konsekvenserna för arbetsmarknaden av teknisk förändring, automatisering och globalisering
- Konsekvenserna av demografiska och strukturella förändringar för sparande, konsumtion, den neutrala räntan, hushållens skulder och portföljallokering samt offentliga finanser
- De makroekonomiska och finansiella utmaningarna relaterade till klimatförändringar och övergången till en koldioxidsnål ekonomi

Penningpolitik, finanspolitik och finansiell stabilitetspolitik i samverkan

Penningpolitiken verkar inte i ett vakuum: dess effektivitet och transmission beror på finanspolitikens inriktning och stabiliteten i det finansiella systemet. Arbetet inom forskningsområdet *Penningpolitik, finanspolitik och finansiell stabilitetspolitik i samverkan* utforskar hur dessa tre områden för makroekonomisk stabilisering samverkar för att forma aggregerad efterfrågan, risktagande och långsiktig hållbarhet. Att förstå deras gemensamma dynamik är avgörande för att utforma robusta ekonomisk-politiska ramverk som säkerställer både kortsiktig stabilisering och långsiktig finanspolitisk och finansiell hållbarhet.

Detta område inkluderar forskning kring

- Samordning och avvägningar mellan ekonomisk-politiska åtgärder
- Samspelet mellan den ekonomiska politiken och finansiella friktioner
- Finanspolitiska begränsningar, finansiella sårbarheter och centralbankers oberoende